

Voorontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van de Raad van Europa inzake de manipulatie van sportwedstrijden, ondertekend te Boedapest op 29 november 2016.

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management en de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Het Verdrag van de Raad van Europa inzake de manipulatie van sportwedstrijden, ondertekend te Boedapest op 29 november 2016, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

**VOORONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET HET VERDRAG VAN
DE RAAD VAN EUROPA INZAKE DE MANIPULATIE VAN
SPORTWEDSTRIJDEN, ONDERTEKEND TE BOEDAPEST OP 29 NOVEMBER
2016.**

Samenvatting

Het doel van dit verdrag is om de manipulatie van sportwedstrijden te voorkomen, op te sporen en te bestraffen, evenals het uitwisselen van informatie en nationale en internationale samenwerking tussen de betrokken overheidsinstanties, en met de sportorganisaties en sportweddenschappenexploitanten te bevorderen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Totstandkoming

Het manipuleren van sportwedstrijden wordt als een van de grootste bedreigingen voor de hedendaagse sport beschouwd. Wedstrijdvervalsing ondermijnt immers de waarden zoals eerlijke competitie, integriteit, fair play en respect voor anderen. Het verdrag definieert wedstrijdvervalsing als elke 'intentionele en ongeoorloofde aanpassing van het verloop of het resultaat van een sportcompetitie, om alle of een deel van de onzekerheid die inherent is aan een competitie weg te nemen, en met de bedoeling daarmee een ongerechtvaardigd voordeel voor zichzelf of anderen te bewerkstelligen.'

Vanaf 2000 verschijnen steeds meer studies, papers en onderzoeken die het fenomeen en haar belang duidelijk in beeld brengen¹. De omvangrijke mediatisering en commercialisering van het sportgebeuren, de vaak ongebreidelde groei van het aanbod aan sportweddenschappen, en de toegenomen druk op het (goed) bestuur van sportorganisaties, hebben het risico op wedstrijdvervalsing de laatste decennia doen toenemen. De strijd tegen dit fenomeen omvat meer algemeen ook de strijd tegen fraude, georganiseerde misdaad, het witwassen van geld en corruptie.

¹ P. Boniface, S. Lacarrière, P. Verschuuren, "Sports betting and corruption: how to preserve the integrity of sport", IRIS, 2012; "Interpol Integrity in Sport Weekly Media Recap" on the internet at their site: <http://www.interpol.int/News-and-media/News> ; D. Hill, "The Fix: Soccer and Organized Crime", McClelland & Stewart, 2008.

De Raad van Europa verzocht in de loop van de zomer van 2012 de partijen bij het Europees Cultureel Verdrag om te onderhandelen over een verdrag ter bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden. De onderhandelingen zijn in oktober 2012 begonnen met de eerste vergadering van de redactiegroep van de Raad van Europa in de schoot van EPAS, het Uitgebreid Gedeeltelijk Akkoord voor Sport van de Raad van Europa. Het verdrag werd ruim twee jaar later op 9 juli 2014 door de Raad van Europa formeel goedgekeurd.

Belgie nam actief deel aan de opmaak en onderhandelingen van het verdrag, en was tijdens de onderhandelingen aanwezig met een delegatie van de drie gemeenschappen voor het sportbeleid, vertegenwoordigers van de Kansspelcommissie voor het kansspelbeleid, en de Federale Overheidsdienst Justitie voor de strafrechtelijke bepalingen. De gemeenschappen verzorgden als trekkers de intern-Belgische afstemming en standpuntbepaling. Verder heeft de Vlaamse overheid een belangrijke rol en bevoegdheid voor het invullen van de bepalingen over preventie, onderwijs en sensibilisering (artikels 4, 5 en 6), alsook met betrekking tot de financiering van sportorganisaties in de context van wedstrijdvervalsing (artikel 8).

Op 18 september 2014 opende de Raad van Europa het Verdrag inzake de manipulatie van sportwedstrijden voor ondertekening en ratificatie (CETS No. 215). Het verdrag moet een antwoord bieden op een fenomeen dat wordt beschouwd als één van de grootste bedreigingen voor de eerlijkheid en integriteit van het sportgebeuren.

Gemengd karakter en ondertekening

Tijdens zijn vergadering d.d. 27 juni 2014 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), het adviesorgaan van de Interministeriele Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van het verdrag vast. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen oefenen hun bevoegdheden uit. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 wordt het verslag van de WGV naar de leden van de ICBB gestuurd. In zijn brief van 23 april 2015 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de in de WGV bereikte consensus dus stilzwijgend bekrachtigd en deze intrafederale consensus bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

De WGV besliste ook het verdrag te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, maar met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening.

Het voorliggende verdrag werd op de conferentie van de ministers voor sportzaken van de Raad van Europa op 18 september 2014 opengesteld voor ondertekening. Op grond van artikel 32, lid 3, staat het verdrag open voor ondertekening door de Europese Unie (EU). Het verdrag staat ook open voor niet-Europese landen. Het verdrag werd reeds ondertekend door 39 landen, waarvan 22 EU landen, en is geratificeerd door Griekenland, Italië, Moldavië, Noorwegen, Oekraïne, Portugal en Zwitserland. De Vlaamse minister van Sport heeft op 29 november 2016 het verdrag namens België ondertekend.

Vlaams beleid

Via het decreet van 20 december 2013 inzake gezond en ethisch sporten (GES) en het decreet van 10 juni 2016 houdende de erkenning en subsidiering van de georganiseerde sportsector doet de Vlaamse Regering een beroep op eenieders verantwoordelijkheid op het gebied van gezond, ethisch en integer sporten, om op die manier bij te dragen aan een kwalitatieve sportbeoefening. Ethisch sporten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid en alle sportorganisaties. Elke sportorganisatie heeft, rekening houdend met de aard en de context van de sportbeoefening, de decretale opdracht om zelf bij te dragen aan en te waken over de ontwikkeling van een sportklimaat dat met ethisch sporten verenigbaar is.

De Code voor goed bestuur in Vlaamse sportfederaties, verankerd in het decreet van 10 juni 2016, zorgde voor een algemene kwaliteitsverbetering en professionalisering op bestuurlijk vlak. Een indicator in deze Code stimuleert de sportfederatie om een beleid te hebben in de strijd tegen match-fixing. Deze indicator is vanaf 1 januari 2023 aangepast en uitgebreid naar het hebben van een beleid inzake de bestrijding van fraude.

Het decreet van 10 juni 2016 verplicht de sportfederaties sinds 1 januari 2021 tot het voeren van een integriteitsbeleid en het organiseren van een aanspreekpunt integriteit.

Via het GES-decreet erkent de Vlaamse overheid een organisatie voor beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling op het gebied van ethisch sporten. Het Centrum Ethiek in de Sport ondersteunt de sportsector rond thema's als fair play, wedstrijdvervalsing en integriteit via de ontwikkeling en het bieden van instrumenten, vormingen, begeleiding, enz.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

(p.m.)

B. Inhoud

Het doel van dit verdrag is om de manipulatie van sportwedstrijden te voorkomen, op te sporen en te bestraffen. Het verdrag moet ook de nationale en internationale samenwerking, op het vlak van het bestrijden van manipulatie van sportwedstrijden, bevorderen.

Het verdrag wil een globaal antwoord bieden op zowel kansspelgerelateerde als niet-kansspelgerelateerde wedstrijdvervalsing. Het vormt een bindend legaal instrument waar ook niet-leden van de Raad van Europa kunnen tot toetreden. Het verdrag moet wedstrijdvervalsing voorkomen, opsporen en gepast beantwoorden. Zo verbinden partijen bij het verdrag er zich toe om de samenwerking tussen alle betrokkenen op nationaal niveau te versterken, wedstrijdvervalsing vervolgbaar en strafbaar te maken, en pan-Europese en wereldwijde samenwerking en informatie-uitwisseling op te zetten. Nauwe samenwerking tussen de sportwereld, overheden, kansspeloperators, kansspelregulators, wetshandavingsinstanties en internationale organisaties is immers vereist in deze strijd. De oprichting van een nationaal platform met alle relevante actoren (artikel 13) vormt dan ook één van de centrale bepalingen van het verdrag. Het is een centrale draaischijf voor informatie-uitwisseling, informatie-analyse en operationele beslissingen.

Het verdrag is niet bedoeld als instrument om de nationale wetgevingen van de partijen te harmoniseren. Aan de uitvoering van het verdrag is een klassiek opvolgingsmechanisme gekoppeld met vertegenwoordiging van de Partijen die het verdrag geratificeerd hebben. Met betrekking tot het materieel strafrecht moet wetgeving het mogelijk maken om matchfixing strafbaar te stellen indien er gebruik wordt gemaakt van dwang, corruptie of frauduleuze praktijken. Dit betreft federale materie die strikt gezien geen aanpassing van het Belgische strafrecht vereist, vermits strafbaarstelling reeds voorzien is via het misdrijf private omkoping. Ook andere federale strafbepalingen, onder andere inzake fraude, het witwassen van geld en georganiseerde misdaad, kunnen van toepassing zijn.

De uiteindelijke doelstelling van het verdrag is dan ook "de integriteit van de sport en de ethiek in de sport te beschermen."

Het verdrag bestaat uit 41 artikelen, verdeeld over 9 hoofdstukken.

II. Toelichting bij de artikelen

In de preambule wordt erop gewezen dat de manipulatie van sportwedstrijden een verschijnsel is dat wereldwijd een bedreiging vormt voor de integriteit van sport en een mondiaal antwoord vergt. In dit opzicht schetst het de noodzaak van een juridisch instrument dat openstaat voor andere staten dan de lidstaten van de Raad van Europa.

Hoofdstuk I – Doel, richtsnoeren, begripsomschrijvingen (artikelen 1-3)

Artikel 1 omschrijft het doel en de voornaamste doelstellingen van het verdrag. Het doel van het verdrag is het bestrijden van de manipulatie van sportwedstrijden. Door een verwijzing naar sportethiek benadrukt dit artikel dat alle vormen van manipulatie een bedreiging vormen voor de waarden van sport.

Artikel 2 bevat een lijst met leidende beginselen die de verschillende actoren moeten respecteren. Dit artikel stelt dat bij het bestrijden van de manipulatie van sportwedstrijden de beginselen inzake mensenrechten, legaliteit, proportionaliteit en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens moeten worden gewaarborgd.

Artikel 3 omvat enkele begripsomschrijvingen.

Hoofdstuk II – Preventie, samenwerking en andere maatregelen (artikelen 4-11)

Artikel 4 behandelt de nationale coördinatie. Elke partij coördineert het beleid en de maatregelen van alle publieke autoriteiten en moedigt de samenwerking aan tussen sportorganisaties, wedstrijdorganisatoren en exploitanten van sportwedstenschappen. De partijen identificeren, analyseren en evalueren de risico's die verband houden met de manipulatie van sportwedstrijden (artikel 5). Artikel 6 betreft de voorlichting en bewustwording. Dit artikel omvat ook opleidingsactiviteiten in groep zoals bij jonge sporters, ambtenaren, magistraten of het sensibiliseren van het grote publiek.

Artikel 7 gaat over de maatregelen die door sportorganisaties en organisatoren van wedstrijden moeten worden genomen als onderdeel van de strijd tegen de manipulatie van sportwedstrijden. De partijen zullen passende maatregelen aannemen en implementeren. Verder moedigen de partijen de sportorganisaties aan specifieke, effectieve, proportionele en ontmoedigende disciplinaire sancties en maatregelen te hanteren. De vastgestelde tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid sluit geen strafrechtelijke, civiele of bestuursrechtelijke verantwoordelijkheid uit.

De partijen nemen maatregelen ten aanzien van de financiering van sportorganisaties (artikel 8) en de regelgevende autoriteit op het gebied van weddenschappen of andere verantwoordelijke autoriteiten (artikel 9).

De partijen nemen wetgevende of andere maatregelen aan die nodig kunnen zijn om belangenvermenging en misbruik van voorkennis bij het aanbieden van producten op het gebied van sportweddenschappen te voorkomen. Zij bevorderen de bewustwording van de consequenties en de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden door middel van voorlichting, training en het verspreiden van informatie en verplichten de exploitanten van sportweddenschappen onregelmatige of verdachte weddenschappen te melden aan de regelgevende en verantwoordelijke autoriteiten (artikel 10).

Artikel 11 vereist dat partijen de meest geschikte middelen overwegen in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving om illegale sportweddenschappen te bestrijden. Het erkent dat de partijen de strijd tegen de illegale sportweddenschappen op verschillende manieren kunnen aanpakken.

Hoofdstuk III – Uitwisseling van informatie (artikelen 12-14)

Artikel 12 bespreekt de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde publieke autoriteiten, sportorganisaties en exploitanten van sportweddenschappen. Elke partij stelt mechanismen in voor het delen van relevante informatie.

Elke partij heeft een nationaal platform. Het nationaal platform fungeert als centraal informatiepunt, coordineert de bestrijding van manipulatie van sportwedstrijden, verzamelt en analyseert informatie over onregelmatige en verdachte sportweddenschappen, verzendt informatie over mogelijke overtredingen en werkt samen met alle organisaties en relevante autoriteiten. Het doel van dit nationale platform is dan ook om de informatiepositie van de betrokken stakeholders te verbeteren, zodat meer signalen kunnen worden gedetecteerd, meer signalen tijdig via de juiste kanalen bij de juiste stakeholders terecht komen en de meest passende interventie (van preventie tot repressie) kan worden ingezet om wedstrijdvervalsing te voorkomen, te bestrijden en de integriteit in de sport te versterken.

Het nationaal platform structureert dus het overleg tussen de partners en coordineert hun initiatieven en komt in principe per jaar twee keer samen. De vergaderingen van dit platform zijn belangrijk om een vertrouwensrelatie tussen de partners tot stand te brengen en te bestendigen met het oog op een goede uitwisseling van informatie en een sterke werkeethiek. Bijna alle belanghebbenden zijn in het nationale platform vertegenwoordigd. Dit maakt een brede en geïntegreerde aanpak mogelijk om deze praktijken te bestrijden, op te sporen en te bestraffen, maar ook om ze te voorkomen, onder meer door preventie en voorlichting.

De naam en het adres van het nationale platform worden aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa meegedeeld (artikel 13).

Op vrijdag 16 december 2016 werd een intentieverklaring ondertekend waardoor de oprichting van een Belgisch nationaal platform ter bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden een feit werd. De federale overheid, de drie gemeenschappen, het federaal parket, de federale politie, de kansspelcommissie, de Nationale Loterij en enkele belangrijke sportfederaties, waaronder de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) en het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC), hebben zich geengageerd om samen te werken om wedstrijdvervalsing aan te pakken.

Artikel 14 regelt de bescherming van persoonsgegevens.

Hoofdstuk IV – Materieel strafrecht en samenwerking ten behoeve van de handhaving (artikelen 15-18)

De partijen zien erop toe dat hun nationale wetgeving het mogelijk maakt de manipulatie van sportwedstrijden strafbaar te stellen indien er gebruik wordt gemaakt van dwang, corruptie of frauduleuze praktijken (artikel 15).

Dit hoofdstuk behandelt verder het witwassen van de opbrengsten van strafbare feiten die betrekking hebben op de manipulatie van sportwedstrijden (artikel 16), de deelneming en medeplichtigheid (artikel 17) en de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen (artikel 18).

Hoofdstuk V – Rechtsmacht, strafrechtelijke procedure en handhaving (artikelen 19-21)

In dit hoofdstuk worden de rechtsmacht (artikel 19), de maatregelen teneinde elektronisch bewijsmateriaal veilig te stellen (artikel 20) en beschermende maatregelen (artikel 21) besproken.

Zo bevat artikel 19 een reeks criteria op basis waarvan de partijen moeten vaststellen of ze rechtsmacht hebben over de strafbare feiten die onder het verdrag vallen. Artikel 20 beoogt de bevoegde autoriteiten de mogelijkheid te bieden om binnen het kader van een strafrechtelijk onderzoek naar de in de artikelen 15 tot en met 17 bedoelde strafbare feiten, een snelle bewaring van gegevens die zijn opgeslagen in computersystemen, te bevelen. Artikel 21 stelt de partijen voor om tijdens de procedure de personen die informatie hebben over mogelijke strafbare feiten en de getuigen te beschermen.

Hoofdstuk VI – Sancties en maatregelen (artikelen 22-25)

Om te vechten tegen het criminele fenomeen van de manipulatie van sportwedstrijden, zijn er naast de ontwikkeling van preventieve maatregelen ook effectieve sancties nodig. Dit hoofdstuk beschrijft de strafrechtelijke sancties tegen natuurlijke personen (artikel 22) en rechtspersonen (artikel 23), de administratieve sancties (artikel 24) en de inbeslagneming en verbeurdverklaring (artikel 25).

Hoofdstuk VII – Internationale samenwerking in justitiële en andere aangelegenheden (artikelen 26-28)

De maatregelen met het oog op internationale samenwerking bij strafzaken (artikel 26) en ten behoeve van preventie (artikel 27) worden in dit hoofdstuk besproken.

De partijen werken samen met internationale sportorganisaties in overeenstemming met hun nationale recht. Deze samenwerking kan betrekking hebben op verschillende aspecten van het verdrag: preventie, sensibilisering van stakeholders, detectie en informatie-uitwisseling (artikel 28).

Hoofdstuk VIII – Follow-up (artikelen 29-31)

Dit hoofdstuk bevat bepalingen om de effectieve uitvoering van het verdrag door de Partijen te garanderen.

De partijen bezorgen de Secretaris-generaal van de Raad van Europa alle relevante informatie inzake de wetgevende en andere getroffen maatregelen teneinde te voldoen aan de voorwaarden van dit verdrag (artikel 29).

Artikel 30 richt een Comité voor de follow-up van het verdrag op. Artikel 31 beschrijft de taken van het Comité voor de follow-up. Het Comité is verantwoordelijk voor de follow-up van de implementatie van dit verdrag.

Hoofdstuk IX – Slotbepalingen (artikelen 32-41)

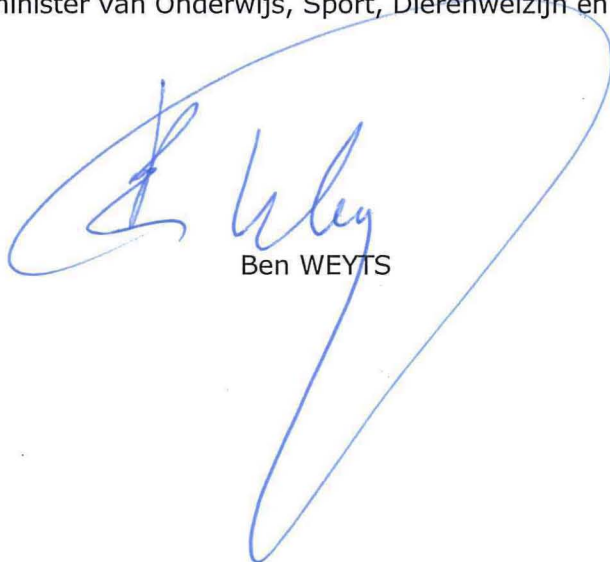
Op enkele uitzonderingen na, zijn de slotbepalingen gebaseerd op de modeltekst van de Raad van Europa. Zij hebben betrekking op de ondertekening en inwerkingtreding (artikel 32), de gevolgen van het verdrag (artikel 33), de voorwaarden en waarborgen (artikel 34), de territoriale toepassing (artikel 35), de federale clausule (artikel 36), het maken van voorbehouden (artikel 37), wijzigingen aan het verdrag (artikel 38), de geschillenregeling (artikel 39), de opzegging van het verdrag (artikel 40) en de kennisgeving door de Secretaris-generaal van de Raad van Europa (artikel 41).

Het verdrag werd opgemaakt in het Engels en het Frans.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions

Maggingen/Macolin, 18.IX.2014

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories to this Convention,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering the Action Plan of the Third Summit of Heads of State and Government of the Council of Europe (Warsaw, 16-17 May 2005), which recommends the continuation of Council of Europe activities which serve as references in the field of sport;

Considering that it is necessary to further develop a common European and global framework for the development of sport, based on the notions of pluralist democracy, rule of law, human rights and sports ethics;

Aware that every country and every type of sport in the world may potentially be affected by the manipulation of sports competitions and emphasising that this phenomenon, as a global threat to the integrity of sport, needs a global response which must also be supported by States which are not members of the Council of Europe;

Expressing concern about the involvement of criminal activities, and in particular organised crime in the manipulation of sports competitions and about its transnational nature;

Recalling the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5) and its protocols, the European Convention on Spectator Violence and Misbehaviour at Sports Events and in particular at Football Matches (1985, ETS No. 120), the Anti-Doping Convention (1989, ETS No. 135), the Criminal Law Convention on Corruption (1999, ETS No. 173) and the Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism (2005, CETS No. 198);

Recalling the United Nations Convention against Transnational Organized Crime (2000) and the protocols thereto;

Also recalling the United Nations Convention against Corruption (2003);

Recalling the importance of effectively investigating without undue delay the offences within their jurisdiction;

Recalling the key role that the International Criminal Police Organization (Interpol) plays in facilitating effective co-operation between the law-enforcement authorities in addition to judicial co-operation;

Emphasising that sports organisations bear the responsibility to detect and sanction the manipulation of sports competitions committed by persons under their authority;

Acknowledging the results already achieved in the fight against the manipulation of sports competitions;

Convinced that an effective fight against the manipulation of sports competitions requires increased, rapid, sustainable and properly functioning national and international co-operation;

Having regard to Committee of Ministers Recommendations to member States No. R(92)13 rev. on the revised European Sports Charter; CM/Rec(2010)9 on the revised Code of Sports Ethics; Rec(2005)8 on the principles of good governance in sport and CM/Rec(2011)10 on promotion of the integrity of sport to fight the manipulation of results, notably match-fixing;

In the light of the work and conclusions of the following conferences:

- the 11th Council of Europe Conference of Ministers responsible for Sport, held in Athens on 11 and 12 December 2008;
- the 18th Council of Europe Informal Conference of Ministers responsible for Sport (Baku, 22 September 2010) on promotion of the integrity of sport against the manipulation of results (match-fixing);
- the 12th Council of Europe Conference of Ministers responsible for Sport (Belgrade, 15 March 2012) particularly in respect of the drafting of a new international legal instrument against the manipulation of sports results;
- the UNESCO 5th International Conference of Ministers and Senior Officials Responsible for Physical Education and Sport (MINEPS V).

Convinced that dialogue and co-operation among public authorities, sports organisations, competition organisers and sports betting operators at national and international levels on the basis of mutual respect and trust are essential in the search for effective common responses to the challenges posed by the problem of the manipulation of sports competitions;

Recognising that sport, based on fair and equal competition, is unpredictable in nature and requires unethical practices and behaviour in sport to be forcefully and effectively countered;

Emphasising their belief that consistent application of the principles of good governance and ethics in sport is a significant factor in helping to eradicate corruption, the manipulation of sports competitions and other kinds of malpractice in sport;

Acknowledging that, in accordance with the principle of the autonomy of sport, sports organisations are responsible for sport and have self-regulatory and disciplinary responsibilities in the fight against manipulation of sports competitions, but that public authorities, protect the integrity of sport, where appropriate;

Acknowledging that the development of sports betting activities, particularly of illegal sports betting, increases the risks of such manipulation;

Considering that the manipulation of sports competitions may be related or unrelated to sports betting, and related or unrelated to criminal offences, and that it should be dealt with in all cases;

Taking note of the margin of discretion which States enjoy, within the framework of applicable law, in deciding on sports betting policies,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purpose, guiding principles, definitions

Article 1 – Purpose and main objectives

- 1 The purpose of this Convention is to combat the manipulation of sports competitions in order to protect the integrity of sport and sports ethics in accordance with the principle of the autonomy of sport.
- 2 For this purpose, the main objectives of this Convention are:
 - a to prevent, detect and sanction national or transnational manipulation of national and international sports competitions;
 - b to promote national and international co-operation against manipulation of sports competitions between the public authorities concerned, as well as with organisations involved in sports and in sports betting.

Article 2 – Guiding principles

- 1 The fight against the manipulation of sports competitions shall ensure respect, inter alia, for the following principles:
 - a human rights;
 - b legality;
 - c proportionality;
 - d protection of private life and personal data.

Article 3 – Definitions

For the purposes of this Convention:

- 1 “Sports competition” means any sport event organised in accordance with the rules set by a sports organisation listed by the Convention Follow-up Committee in accordance with Article 31.2, and recognised by an international sports organisation, or, where appropriate, another competent sports organisation.
- 2 “Sports organisation” means any organisation which governs sport or one particular sport, and which appears on the list adopted by the Convention Follow-up Committee in accordance with Article 31.2, as well as its continental and national affiliated organisations, if necessary.
- 3 “Competitions organiser” means any sports organisation or any other person, irrespective of their legal form, which organises sports competitions.
- 4 “Manipulation of sports competitions” means an intentional arrangement, act or omission aimed at an improper alteration of the result or the course of a sports competition in order to remove all or part of the unpredictable nature of the aforementioned sports competition with a view to obtaining an undue advantage for oneself or for others.
- 5 “Sports betting” means any wagering of a stake of monetary value in the expectation of a prize of monetary value, subject to a future and uncertain occurrence related to a sports competition. In particular:

- a “illegal sports betting” means any sports betting activity whose type or operator is not allowed under the applicable law of the jurisdiction where the consumer is located;
 - b “irregular sports betting” shall mean any sports betting activity inconsistent with usual or anticipated patterns of the market in question or related to betting on a sports competition whose course has unusual characteristics;
 - c “suspicious sports betting” shall mean any sports betting activity which, according to reliable and consistent evidence, appears to be linked to a manipulation of the sports competition on which it is offered.
- 6 “Competition stakeholder” means any natural or legal person belonging to one of the following categories:
- a “athlete” means any person or group of persons, participating in sports competitions;
 - b “athlete support personnel” means any coach, trainer, manager, agent, team staff, team official, medical or paramedical personnel working with or treating athletes participating in or preparing for sports competitions, and all other persons working with the athletes;
 - c “official” means any person who is the owner of, a shareholder in, an executive or a staff member of the entities which organise and promote sports competitions, as well as referees, jury members and any other accredited persons. The term also covers the executives and staff of the international sports organisation, or where appropriate, other competent sports organisation which recognises the competition.
- 7 “Inside information” means information relating to any competition that a person possesses by virtue of his or her position in relation to a sport or competition, excluding any information already published or common knowledge, easily accessible to interested members of the public or disclosed in accordance with the rules and regulations governing the relevant competition.

Chapter II – Prevention, co-operation and other measures

Article 4 – Domestic co-ordination

- 1 Each Party shall co-ordinate the policies and action of all the public authorities concerned with the fight against the manipulation of sports competitions.
- 2 Each Party, within its jurisdiction, shall encourage sports organisations, competition organisers and sports betting operators to co-operate in the fight against the manipulation of sports competitions and, where appropriate, entrust them to implement the relevant provisions of this Convention.

Article 5 – Risk assessment and management

- 1 Each Party shall – where appropriate in co-operation with sports organisations, sports betting operators, competition organisers and other relevant organisations – identify, analyse and evaluate the risks associated with the manipulation of sports competitions.
- 2 Each Party shall encourage sports organisations, sports betting operators, competition organisers and any other relevant organisation to establish procedures and rules in order to combat manipulation of sports competitions and shall adopt, where appropriate, legislative or other measures necessary for this purpose.

Article 6 – Education and awareness raising

- 1 Each Party shall encourage awareness raising, education, training and research to strengthen the fight against manipulation of sports competitions.

Article 7 – Sports organisations and competition organisers

- 1 Each Party shall encourage sports organisations and competition organisers to adopt and implement rules to combat the manipulation of sports competitions as well as principles of good governance, related, inter alia to:
 - a prevention of conflicts of interest, including:
 - prohibiting competition stakeholders from betting on sports competitions in which they are involved;
 - prohibiting the misuse or dissemination of inside information;
 - b compliance by sports organisations and their affiliated members with all their contractual or other obligations;
 - c the requirement for competition stakeholders to report immediately any suspicious activity, incident, incentive or approach which could be considered an infringement of the rules against the manipulation of sports competitions.
- 2 Each Party shall encourage sports organisations to adopt and implement the appropriate measures in order to ensure:
 - a enhanced and effective monitoring of the course of sports competitions exposed to the risks of manipulation;
 - b arrangements to report without delay instances of suspicious activity linked to the manipulation of sports competitions to the relevant public authorities or national platform;
 - c effective mechanisms to facilitate the disclosure of any information concerning potential or actual cases of manipulation of sports competitions, including adequate protection for whistle blowers;
 - d awareness among competition stakeholders including young athletes of the risk of manipulation of sports competitions and the efforts to combat it, through education, training and the dissemination of information;
 - e the appointment of relevant officials for a sports competition, in particular judges and referees, at the latest possible stage.
- 3 Each Party shall encourage its sports organisations, and through them the international sports organisations to apply specific, effective, proportionate and dissuasive disciplinary sanctions and measures to infringements of their internal rules against the manipulation of sports competitions, in particular those referred to in paragraph 1 of this article, as well as to ensure mutual recognition and enforcement of sanctions imposed by other sports organisations, notably in other countries.
- 4 Disciplinary liability established by sports organisations shall not exclude any criminal, civil or administrative liability.

Article 8 – Measures regarding the financing of sports organisations

- 1 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure appropriate transparency regarding the funding of sports organisations that are financially supported by the Party.
- 2 Each Party shall consider the possibility of helping sports organisations to combat the manipulation of sports competitions, including by funding appropriate mechanisms.
- 3 Each Party shall where necessary consider withholding financial support or inviting sports organisations to withhold financial support from competition stakeholders sanctioned for manipulating sports competitions, for the duration of the sanction.
- 4 Where appropriate, each Party shall take steps to withhold some or all financial or other sport-related support from any sports organisations that do not effectively apply regulations for combating manipulation of sports competitions.

Article 9 – Measures regarding the betting regulatory authority or other responsible authority or authorities

- 1 Each Party shall identify one or more responsible authorities, which in the Party's legal order are entrusted with the implementation of sports betting regulation and with the application of relevant measures to combat the manipulation of sports competitions in relation to sports betting, including, where appropriate:
 - a the exchange of information, in a timely manner, with other relevant authorities or a national platform for illegal, irregular or suspicious sports betting as well as infringements of the regulations referred to or established in accordance with this Convention;
 - b the limitation of the supply of sports betting, following consultation with the national sports organisations and sports betting operators, particularly excluding sports competitions:
 - which are designed for those under the age of 18; or
 - where the organisational conditions and/or stakes in sporting terms are inadequate;
 - c the advance provision of information about the types and the objects of sports betting products to competition organisers in support to their efforts to identify and manage risks of sports manipulation within their competition;
 - d the systematic use in sports betting of means of payment allowing financial flows above a certain threshold, defined by each Party, to be traced, particularly the senders, the recipients and the amounts;
 - e mechanisms, in co-operation with and between sports organisations and, where appropriate, sports betting operators, to prevent competition stakeholders from betting on sports competitions that are in breach of relevant sports rules or applicable law;
 - f the suspension of betting, according to domestic law, on competitions for which an appropriate alert has been issued.
- 2 Each Party shall communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and addresses of the authority or authorities identified in pursuance of paragraph 1 of this article.

Article 10 – Sports betting operators

- 1 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to prevent conflicts of interest and misuse of inside information by natural or legal persons involved in providing sports betting products, in particular through restrictions on:
 - a natural or legal persons involved in providing sports betting products betting on their own products;
 - b the abuse of a position as sponsor or part-owner of a sports organisation to facilitate the manipulation of a sports competition or to misuse inside information;
 - c competition stakeholders being involved in compiling betting odds for the competition in which they are involved;
 - d any sports betting operator who controls a competition organiser or stakeholder, as well as any sports betting operator who is controlled by such a competition organiser or stakeholder, offering bets on the competition in which this competition organiser or stakeholder is involved.
- 2 Each Party shall encourage its sports betting operators, and through them, the international organisations of sports betting operators, to raise awareness among their owners and employees of the consequences of and the fight against manipulation of sports competitions, through education, training and the dissemination of information.
- 3 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to oblige sports betting operators to report irregular or suspicious betting without delay to the betting regulatory authority, the other responsible authority or authorities, or the national platform.

Article 11 – The fight against illegal sports betting

- 1 With a view to combating the manipulation of sports competitions, each Party shall explore the most appropriate means to fight operators of illegal sports betting and shall consider adopting measures, in accordance with the applicable law of the relevant jurisdiction, such as:
 - a closure or direct and indirect restriction of access to illegal remote sports betting operators, and closure of illegal land-based sports betting operators in the Party's jurisdiction;
 - b blocking of financial flows between illegal sports betting operators and consumers;
 - c prohibition of advertising for illegal sports betting operators;
 - d raising of consumers' awareness of the risks associated with illegal sports betting.

Chapter III – Exchange of information

Article 12 – Exchange of information between competent public authorities, sports organisations and sports betting operators

- 1 Without prejudice to Article 14, each Party shall facilitate, at national and international levels and in accordance with its domestic law, exchanges of information between the relevant public authorities, sports organisations, competition organisers, sports betting operators and national platforms. In particular, each Party shall undertake to set up mechanisms for sharing relevant information when such information might assist in the carrying out of the risk assessment referred to in Article 5 and namely the advanced provision of information about

the types and object of the betting products to the competition organisers, and in initiating or carrying out investigations or proceedings concerning the manipulation of sports competitions.

- 2 Upon request, the recipient of such information shall, in accordance with domestic law and without delay, inform the organisation or the authority sharing the information of the follow-up given to this communication.
- 3 Each Party shall explore possible ways of developing or enhancing co-operation and exchange of information in the context of the fight against illegal sports betting as set out in Article 11 of this Convention.

Article 13 – National platform

- 1 Each Party shall identify a national platform addressing manipulation of sports competitions. The national platform shall, in accordance with domestic law, inter alia:
 - a serve as an information hub, collecting and disseminating information that is relevant to the fight against manipulation of sports competitions to the relevant organisations and authorities;
 - b co-ordinate the fight against the manipulation of sports competitions;
 - c receive, centralise and analyse information on irregular and suspicious bets placed on sports competitions taking place on the territory of the Party and, where appropriate, issue alerts;
 - d transmit information on possible infringements of laws or sports regulations referred to in this Convention to public authorities or to sports organisations and/or sports betting operators;
 - e co-operate with all organisations and relevant authorities at national and international levels, including national platforms of other States.
- 2 Each Party shall communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and addresses of the national platform.

Article 14 – Personal data protection

- 1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that all actions against the manipulation of sports competitions comply with relevant national and international personal data protection laws and standards, particularly in the exchange of information covered by this Convention.
- 2 Each Party shall adopt such legislative or other measures as necessary to guarantee that the public authorities and organisations covered by this Convention take the requisite measures in order to ensure that, when personal data are collected, processed and exchanged, irrespective of the nature of those exchanges, due regard is given to the principles of lawfulness, adequacy, relevance and accuracy, and also to data security and the rights of data subjects.
- 3 Each Party shall provide in its laws that the public authorities and organisations covered by this Convention are to ensure that the exchange of data for the purpose of this Convention does not go beyond the necessary minimum for the pursuit of the stated purposes of the exchange.

- 4 Each Party shall invite the various public authorities and organisations covered by this Convention to provide the requisite technical means to ensure the security of the data exchanged and to guarantee their reliability and integrity, as well as the availability and integrity of the data exchange systems and the identification of their users.

Chapter IV – Substantive criminal law and co-operation with regard to enforcement

Article 15 – Criminal offences relating to the manipulation of sports competitions

- 1 Each Party shall ensure that its domestic laws enable to criminally sanction manipulation of sports competitions when it involves either coercive, corrupt or fraudulent practices, as defined by its domestic law.

Article 16 – Laundering of the proceeds of criminal offences relating to the manipulation of sports competitions

- 1 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct as referred to in Article 9, paragraphs 1 and 2, of the Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism (2005, CETS No. 198), in Article 6, paragraph 1 of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime (2000) or in Article 23, paragraph 1 of the United Nations Convention against Corruption (2003), under the conditions referred to therein, when the predicate offence giving rise to profit is one of those referred to in Articles 15 and 17 of this Convention and in any event, in the case of extortion, corruption and fraud.
- 2 When deciding on the range of offences to be covered as predicate offences mentioned in paragraph 1, each Party may decide, in accordance with its domestic law, how it will define those offences and the nature of any particular elements that make them serious.
- 3 Each Party shall consider including the manipulation of sports competitions in its money laundering prevention framework by requiring sports betting operators to apply customer due diligence, record keeping and reporting requirements.

Article 17 – Aiding and abetting

- 1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, the aiding and abetting of the commission of any of the criminal offences referred to in Article 15 of this Convention.

Article 18 – Corporate liability

- 1 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure that legal persons can be held liable for offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention, committed for their benefit by any natural person, acting either individually or as a member of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:
 - a a power of representation of the legal person;
 - b the authority to take decisions on behalf of the legal person;
 - c the authority to exercise control within the legal person.
- 2 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.

- 3 Other than in the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary measures to ensure that a legal person can be held liable when lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence referred to in Articles 15 to 17 of this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Chapter V – Jurisdiction, criminal procedure and enforcement measures

Article 19 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to establish jurisdiction over the offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention where that offence is committed:
 - a in its territory; or
 - b on board a ship flying its flag; or
 - c on board an aircraft registered under its law; or
 - d by one of its nationals or by a person habitually residing in its territory.
- 2 Each State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply, or to apply only in specific cases or conditions, the rules on jurisdiction laid down in paragraph 1, subparagraph d of this article.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention in cases in which an alleged offender is present on its territory and cannot be extradited to another Party on the basis of his or her nationality.
- 4 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence referred to in Articles 15 to 17 of this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult each other with a view to determining the most appropriate jurisdiction for the purposes of prosecution.
- 5 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal, civil and administrative jurisdiction exercised by a Party in accordance with its domestic law.

Article 20 – Measures to secure electronic evidence

- 1 Each Party shall adopt legislative or other measures to secure electronic evidence, inter alia through the expedited preservation of stored computer data, expedited preservation and disclosure of traffic data, production orders, search and seizure of stored computer data, real-time collection of traffic data and the interception of content data, in accordance with its domestic law, when investigating offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention.

Article 21 – Protection measures

- 1 Each Party shall consider adoption of such legal measures as may be necessary to provide effective protection for:

- a persons who provide, in good faith and on reasonable grounds, information concerning offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention or otherwise co-operate with the investigating or prosecuting authorities;
- b witnesses who give testimony concerning these offences;
- c when necessary, members of the family of persons referred to in sub-paragraphs a and b.

Chapter VI – Sanctions and measures

Article 22 – Criminal sanctions against natural persons

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention, when committed by natural persons, are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, including monetary sanctions, taking account of the seriousness of the offences. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty that may give rise to extradition, as defined by domestic law.

Article 23 – Sanctions against legal persons

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 18 are subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions, including monetary sanctions and possibly other measures such as:
 - a a temporary or permanent disqualification from exercising commercial activity;
 - b placement under judicial supervision;
 - c a judicial winding-up order.

Article 24 – Administrative sanctions

- 1 Each Party shall adopt, where appropriate, such legislative or other measures in respect of acts which are punishable under its domestic law as may be necessary to punish infringements established in accordance with this Convention by effective, proportionate and dissuasive sanctions and measures following proceedings brought by the administrative authorities, where the decision may give rise to proceedings before a court having jurisdiction.
- 2 Each Party shall ensure that administrative measures are applied. This may be done by the betting regulatory authority or the other responsible authority or authorities, in accordance with its domestic law.

Article 25 – Seizure and confiscation

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in accordance with domestic law, to permit seizure and confiscation of:
 - a the goods, documents and other instruments used, or intended to be used, to commit the offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention;
 - b the proceeds of those offences, or property of a value corresponding to those proceeds.

Chapter VII – International co-operation in judicial and other matters

Article 26 – Measures with a view to international co-operation in criminal matters

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention and in accordance with the relevant applicable international and regional instruments and arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and with their domestic law, to the widest extent possible for the purposes of investigations, prosecutions and judicial proceedings concerning the offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention, including seizure and confiscation.
- 2 The Parties shall co-operate to the widest extent possible, in accordance with the relevant applicable international, regional and bilateral treaties on extradition and mutual assistance in criminal matters and in accordance with their domestic law, concerning the offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention.
- 3 In matters of international co-operation, whenever dual criminality is considered to be a requirement, it shall be deemed to have been fulfilled, irrespective of whether the laws of the requested State place the offence within the same category of offence or use the same term to denominate the offence as the requesting State, if the conduct underlying the offence in respect of which legal mutual assistance or extradition is requested is a criminal offence under the laws of both Parties.
- 4 If a Party that makes extradition or mutual legal assistance in criminal matters conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition or legal assistance in criminal matters from a Party with which it has no such treaty, it may, acting in full compliance with its obligations under international law and subject to the conditions provided for by its own domestic law, consider this Convention to be the legal basis for extradition or mutual legal assistance in criminal matters in respect of the offences referred to in Articles 15 to 17 of this Convention.

Article 27 – Other international co-operation measures in respect of prevention

- 1 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, the prevention of and the fight against the manipulation of sports competitions into assistance programmes for the benefit of third States.

Article 28 – International co-operation with international sports organisations

- 1 Each Party, in accordance with its domestic law, shall co-operate with international sports organisations in the fight against the manipulation of sports competitions.

Chapter VIII – Follow up

Article 29 – Provision of information

- 1 Each Party shall forward to the Secretary General of the Council of Europe, in one of the official languages of the Council of Europe, all relevant information concerning legislative and other measures taken by it for the purpose of complying with the terms of this Convention.

Article 30 – Convention Follow-up Committee

- 1 For the purposes of this Convention, the Convention Follow-up Committee is hereby set up.
- 2 Each Party may be represented on the Convention Follow-up Committee by one or more delegates, including representatives of public authorities responsible for sport, law-enforcement or betting regulation. Each Party shall have one vote.

- 3 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Convention Follow-up Committee in order to contribute to a multisectoral and multidisciplinary approach. The Convention Follow-up Committee may, if necessary, invite, by unanimous decision, any State which is not a Party to the Convention, any international organisation or body, to be represented by an observer at its meetings. Representatives appointed under this paragraph shall participate in meetings of the Convention Follow-up Committee without the right to vote.
- 4 Meetings of the Convention Follow-up Committee shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held as soon as reasonably practicable, and in any case within one year after the date of entry into force of the Convention. It shall subsequently meet whenever a meeting is requested by at least one third of the Parties or by the Secretary General.
- 5 Subject to the provisions of this Convention, the Convention Follow-up Committee shall draw up and adopt by consensus its own rules of procedure.
- 6 The Convention Follow-up Committee shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions.

Article 31 – Functions of the Convention Follow-up Committee

- 1 The Convention Follow-up Committee is responsible for the follow-up to the implementation of this Convention.
- 2 The Convention Follow-up Committee shall adopt and modify the list of sports organisations referred to in Article 3.2, while ensuring that it is published in an appropriate manner.
- 3 The Convention Follow-up Committee may, in particular:
 - a make recommendations to the Parties concerning measures to be taken for the purposes of this Convention, in particular with respect to international co-operation;
 - b where appropriate, make recommendations to the Parties, following the publication of explanatory documentation and, after prior consultations with representatives of sports organisations and sports betting operators, in particular on:
 - the criteria to be met by sports organisations and sports betting operators in order to benefit from the exchange of information referred to in Article 12.1 of this Convention;
 - other ways aimed at enhancing the operational co-operation between the relevant public authorities, sports organisations and betting operators, as mentioned in this Convention;
 - c keep relevant international organisations and the public informed about the activities undertaken within the framework of this Convention;
 - d prepare an opinion to the Committee of Ministers on the request of any non-member State of the Council of Europe to be invited by the Committee of Ministers to sign the Convention in pursuance of Article 32.2.
- 4 In order to discharge its functions, the Convention Follow-up Committee may, on its own initiative, arrange meetings of experts.
- 5 The Convention Follow-up Committee, with the prior agreement of the Parties concerned, shall arrange visits to the Parties.

Chapter IX – Final provisions

Article 32 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the other States Parties to the European Cultural Convention, the European Union and the non-member States which have participated in its elaboration or enjoying observer status with the Council of Europe.
- 2 This Convention shall also be open for signature by any other non-member State of the Council of Europe upon invitation by the Committee of Ministers. The decision to invite a non-member State to sign the Convention shall be taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by a unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers, after consulting the Convention Follow-up Committee, once established.
- 3 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 4 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which five signatories, including at least three member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraphs 1, 2 and 3.
- 5 In respect of any signatory State or the European Union which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of its consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraphs 1, 2 and 3.
- 6 A Contracting Party which is not a member of the Council of Europe shall contribute to the financing of the Convention Follow-up Committee in a manner to be decided by the Committee of Ministers after consultation with that Party.

Article 33 – Effects of the Convention and relationship with other international instruments

- 1 This Convention does not affect the rights and obligations of Parties under international multilateral conventions concerning specific subjects. In particular, this Convention does not alter their rights and obligations arising from other agreements previously concluded in respect of the fight against doping and consistent with the subject and purpose of this Convention.
- 2 This Convention supplements in particular, where appropriate, applicable multilateral or bilateral treaties between the Parties, including the provisions of:
 - a the European Convention on Extradition (1957, ETS No. 24);
 - b the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters (1959, ETS No. 30);
 - c the Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime (1990, ETS No. 141);
 - d The Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism (2005, CETS No. 198).

- 3 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral treaties with one another on the matters dealt with in this Convention in order to supplement or strengthen the provisions thereof or to facilitate the application of the principles embodied therein.
- 4 If two or more Parties have already concluded a treaty on the matters dealt with in this Convention or have otherwise established relations in respect of such matters, they shall also be entitled to apply that treaty or to regulate those relations accordingly. However, when Parties establish relations in respect of the matters dealt with in this Convention other than as provided for therein, they shall do so in a manner that is not inconsistent with the Convention's objectives and principles.
- 5 Nothing in this Convention shall affect other rights, restrictions, obligations and responsibilities of Parties.

Article 34 – Conditions and safeguards

- 1 Each Party shall ensure that the establishment, implementation and application of the powers and procedures provided for in Chapters II to VII are subject to conditions and safeguards provided for under its domestic law, which shall provide for the adequate protection of human rights and liberties, including rights arising pursuant to obligations it has undertaken under the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the 1966 United Nations International Covenant on Civil and Political Rights, and other applicable international human rights instruments, and which shall incorporate the principle of proportionality into its domestic law.
- 2 Such conditions and safeguards shall, as appropriate in view of the nature of the procedure or power concerned, inter alia include judicial or other independent supervision, grounds justifying the application, as well as the limitation of the scope and the duration of such power or procedure.
- 3 To the extent that it is consistent with the public interest, in particular the sound administration of justice, each Party shall consider the impact of the powers and procedures in these chapters upon the rights, responsibilities and legitimate interests of third parties.

Article 35 – Territorial application

- 1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Each Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such a territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 36 – Federal clause

- 1 A federal State may reserve the right to assume obligations under Chapters II, IV, V and VI of this Convention consistent with its fundamental principles governing the relationship between its central government and constituent States or other similar territorial entities, provided that it is still able to co-operate under Chapters III and VII.
- 2 When making a reservation under paragraph 1, a federal State may not apply the terms of such reservation to exclude or substantially diminish its obligations to provide for the measures set out in Chapters III and VII. Overall, it shall provide for a broad and effective enforcement capability with respect to those measures.
- 3 With regard to the provisions of this Convention, the application of which comes under the jurisdiction of each constituent States or other similar territorial entities that are not obliged by the constitutional system of the federation to take legislative measures, the federal government shall inform the competent authorities of such States of the said provisions with its favourable opinion, encouraging them to take appropriate action to give them effect.

Article 37 – Reservations

- 1 By a written notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it avails itself of the reservations provided for in Article 19, paragraph 2 and in Article 36, paragraph 1. No other reservation may be made.
- 2 A Party that has made a reservation in accordance with paragraph 1 may wholly or partially withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. Such withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General. If the notification states that the withdrawal of a reservation is to take effect on a date specified therein, and such date is later than the date on which the notification is received by the Secretary General, the withdrawal shall take effect on that later date.
- 3 A Party that has made a reservation shall withdraw such reservation, in whole or in part, as soon as circumstances so permit.
- 4 The Secretary General of the Council of Europe may periodically ask Parties that have made one or more reservations for details about the prospects of withdrawal of such reservation(s).

Article 38 – Amendments

- 1 Amendments to articles of this Convention may be proposed by any Party, the Convention Follow-up Committee or the Committee of Ministers of the Council of Europe.
- 2 Any proposal for an amendment shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the Parties, the member States of the Council of Europe, non-member States having participated in the elaboration of this Convention or enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, any State having been invited to sign this Convention and the Convention Follow-up Committee at least two months before the meeting at which it is to be considered. The Convention Follow-up Committee shall submit to the Committee of Ministers its opinion on the proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and any opinion submitted by the Convention Follow-up Committee and may adopt the amendment by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe.

- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof following their respective internal procedures.
- 6 If an amendment has been adopted by the Committee of Ministers, but has not yet entered into force in accordance with paragraph 5, a State or the European Union may not express their consent to be bound by the Convention without accepting at the same time the amendment.

Article 39 – Settlement of disputes

- 1 The Convention Follow-up Committee, in close co-operation with the relevant Council of Europe intergovernmental committees shall be kept informed of any difficulties regarding the interpretation and application of this Convention.
- 2 In the event of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation, conciliation or arbitration, or any other peaceful means of their choice.
- 3 The Committee of Ministers of the Council of Europe may establish settlement procedures which may be used by the Parties to a dispute, subject to their consent.

Article 40 – Denunciation

- 1 Each Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 41 – Notification

- 1 The Secretary General of the Council of Europe shall notify the Parties, the member States of the Council of Europe, the other States Parties to the European Cultural Convention, the non-member States having participated in the elaboration of this Convention or enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, and any State having been invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 32, of:
 - a any signature;
 - b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
 - c any date of entry into force of this Convention in accordance with Article 32;
 - d any reservation and any withdrawal of a reservation made in accordance with Article 37;
 - e any declaration made in accordance with Articles 9 and 13;
 - f any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done in Magglingen/Macolin, this 18th day of September 2014, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention or enjoy observer status with the Council of Europe, to the European Union and to any State invited to sign this Convention.

Verdrag van de Raad van Europa inzake de manipulatie van sportwedstrijden

Preambule

De lidstaten van de Raad van Europa en de andere ondertekenaars van dit Verdrag,

Overwegend dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden;

Overwegend het Actieplan van de derde top van staatshoofden en regeringsleiders van de Raad van Europa (Warschau, 16-17 mei 2005) waarin wordt aanbevolen de activiteiten van de Raad van Europa voort te zetten die fungeren als referentie op het gebied van sport;

Overwegend dat het nodig is een algemeen Europees en mondiaal kader te ontwikkelen voor de ontwikkeling van sport gebaseerd op de begrippen pluralistische democratie, rechtsstaat, mensenrechten en sportethiek;

Ervan doordrongen dat elk land en elk type sport ter wereld een mogelijk doelwit kan zijn van de manipulatie van sportwedstrijden en benadrukkend dat dit verschijnsel wereldwijd een bedreiging vormt voor de integriteit van sport en een mondiaal antwoord vergt dat ook dient te worden ondersteund door staten die geen lid zijn van de Raad van Europa;

Blijk gevend van hun bezorgdheid over het feit dat er sprake is van criminele activiteiten en in het bijzonder georganiseerde misdaad bij de manipulatie van sportwedstrijden en over het transnationale karakter ervan;

Herinnerend aan het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (1950, ETS nr. 5) en de protocollen daarbij, de Europese Overeenkomst inzake gewelddadigheden door en wangedrag van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond voetbalwedstrijden (1985, ETS nr. 120), de Overeenkomst ter bestrijding van doping (1989, ETS nr. 135), het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie (1999, ETS nr. 173) en het Verdrag van de Raad van Europa inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven en de financiering van terrorisme (2005, CETS, nr. 198);

Herinnerend aan het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (2000) en de protocollen daarbij;

Tevens in herinnering roepend het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie (2003);

Wijzend op het belang van onverwijld en effectief onderzoek naar de strafbare feiten onder hun rechtsmacht;

Wijzend op de sleutelrol van de Internationale Politie Organisatie (Interpol) bij het faciliteren van effectieve samenwerking tussen de rechtshandhavende autoriteiten in aanvulling op de samenwerking tussen de gerechtelijke autoriteiten;

Benadrukkend dat sportorganisaties de verantwoordelijkheid dragen voor het ontdekken en instellen van sancties op de manipulatie van sportwedstrijden door personen die onder hun bevoegdheid vallen;

Erkennend de reeds behaalde resultaten in de strijd tegen de manipulatie van sportwedstrijden;

Ervan overtuigd dat de effectieve bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden meer, snellere, duurzame en naar behoren functionerende nationale en internationale samenwerking vergt;

Gelet op de aanbevelingen van het Comité van Ministers aan de lidstaten Rec(92)13rev inzake het herziene Europees Handvest inzake sport; CM/Rec(2010)9 inzake de herziene code voor sportethiek; Rec(2005)8 inzake de beginselen van goed bestuur in sport en CM/Rec(2011)10 inzake het bevorderen van integriteit in de sport om de manipulatie van uitslagen te bestrijden, met name matchfixing;

In het licht van het werk en de conclusies van de volgende conferenties:

- de 11e conferentie van de ministers van de Raad van Europa belast met Sport, gehouden in Athene op 11 en 12 december 2008;
- de 18e informele conferentie van de ministers van de Raad van Europa belast met Sport (Bakoe, 22 september 2010) inzake de bevordering van de integriteit in de sport tegen de manipulatie van uitslagen (matchfixing);
- de 12e conferentie van de ministers van de Raad van Europa belast met Sport (Belgrado, 15 maart 2012) in het bijzonder met betrekking tot het formuleren van een nieuw internationaal juridisch instrument tegen de manipulatie van sportuitslagen;
- de vijfde internationale UNESCO-conferentie van ministers en hoge ambtenaren verantwoordelijk voor lichamelijke opvoeding en sport (MINEPS V);

Ervan overtuigd dat de dialoog en samenwerking tussen de publieke autoriteiten, sportorganisaties, wedstrijdorganisatoren en exploitanten van sportweddenschappen op nationaal en internationaal niveau op basis van wederzijds respect en vertrouwen essentieel zijn voor het zoeken naar effectieve gemeenschappelijke antwoorden op de uitdagingen die het probleem van de manipulatie van sportwedstrijden met zich brengt;

Erkennend dat sport op basis van eerlijke en gelijkwaardige competitie inherent onvoorspelbaar is en vereist dat onethische praktijken en gedragingen binnen de sport met kracht en effectief dienen te worden bestreden;

Hun overtuiging benadrukkend dat consistente toepassing van de beginselen van goed bestuur en ethiek in de sport een wezenlijke factor is die bijdraagt aan het uitbannen van corruptie, de manipulatie van sportwedstrijden en andere wanpraktijken in de sport;

Erkennend dat in overeenstemming met het beginsel van de autonomie van de sport, sportorganisaties verantwoordelijk zijn voor de sport en voor de zelfregulering en disciplinerende bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden, maar dat de publieke autoriteiten waar nodig de integriteit van de sport beschermen;

Erkennend dat de ontwikkeling van sportweddenschappen, in het bijzonder illegale sportweddenschappen, het risico van manipulatie bevordert;

Overwegend dat de manipulatie van sportwedstrijden al dan niet in verband kan staan met sportweddenschappen en al dan niet met strafbare feiten maar in alle gevallen dient te worden aangepakt;

De discretionaire bevoegdheden in acht nemend die staten genieten binnen het kader van het toepasselijke recht tot besluiten over beleid inzake sportwedenschappen,

Zijn het volgende overeengekomen:

HOOFDSTUK I

DOEL, RICHTSNOEREN, BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Artikel 1

Doel en voornaamste doelstellingen

1. Het doel van dit Verdrag is de manipulatie van sportwedstrijden te bestrijden teneinde de integriteit van de sport en de ethiek in de sport te beschermen in overeenstemming met het beginsel van de autonomie van de sport.
2. Daartoe zijn de voornaamste doelstellingen van dit Verdrag:
 - a. het voorkomen, opsporen en bestraffen van nationale of transnationale manipulatie van nationale en internationale sportwedstrijden;
 - b. het stimuleren van nationale en internationale samenwerking tegen de manipulatie van sportwedstrijden tussen de betrokken publieke autoriteiten alsmede de organisaties die betrokken zijn bij sport en sportwedenschappen.

Artikel 2

Richtsnoeren

1. Bij de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden dient de eerbiediging van onder meer de volgende beginselen te worden gewaarborgd:
 - a. mensenrechten;
 - b. legaliteit;
 - c. proportionaliteit;
 - d. bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens.

Artikel 3

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder:

1. “sportwedstrijd” elk sportevenement georganiseerd in overeenstemming met de regels vastgesteld door een sportorganisatie vermeld door het Comité voor de follow-up van het Verdrag in

overeenstemming met artikel 31, tweede lid, en erkend door een internationale sportorganisatie of indien van toepassing een andere bevoegde sportorganisatie.

2. “sportorganisatie” elke organisatie die belast is met het bestuur op het gebied van sport of een specifieke sport en die voorkomt op de lijst aangenomen door het Comité voor de follow-up van het Verdrag in overeenstemming met artikel 31, tweede lid, indien nodig met inbegrip van aan haar gelieerde continentale en nationale organisaties.

3. “wedstrijdorganisator” elke sportorganisatie of andere entiteit, ongeacht de rechtsvorm, die sportwedstrijden organiseert.

4. “manipulatie van sportwedstrijden” opzettelijke regelingen, handelingen of het nalaten te handelen gericht op het ongeoorloofd wijzigen van de uitslagen of het verloop van sportwedstrijden, teneinde het onvoorspelbare karakter van deze sportwedstrijden geheel of gedeeltelijk teniet te doen met het oog op het verkrijgen van een niet-gerechtigd voordeel voor zichzelf of derden.

5. “sportweddenschap” het plaatsen van een inzet van geldswaarde met de verwachting een prijs van geldswaarde te winnen afhankelijk van een toekomstige en onzekere gebeurtenis die betrekking heeft op een sportwedstrijd. In het bijzonder:

a. wordt verstaan onder “illegale sportweddenschap” een weddenschap waarvan de vorm of exploitant niet is toegestaan volgens het toepasselijke recht van het rechtsgebied waar de consument zich bevindt;

b. wordt verstaan onder “ongebruikelijke sportweddenschap” elke sportweddenschap die onverenigbaar is met de gebruikelijke of verwachte patronen op de desbetreffende markt of verband houdt met een weddenschap op een sportwedstrijd waarvan het verloop ongebruikelijke kenmerken vertoont;

c. wordt verstaan onder “verdachte sportweddenschap” elke sportweddenschap die op grond van betrouwbaar en consistent bewijs verband lijkt te houden met manipulatie van de sportwedstrijd waarvoor deze wordt aangeboden.

6. “belanghebbende bij een wedstrijd” elke natuurlijke of rechtspersoon die behoort tot een van de volgende categorieën:

a. “sporter” elke persoon of groep personen die deelneemt aan sportwedstrijden;

b. “begeleiders van sporters” coaches, trainers, managers, zaakwaarnemers, teammedewerkers, teamofficials, medisch of paramedisch personeel met wie een sporter die deelneemt aan of zich voorbereidt op deelname aan een sportwedstrijd samenwerkt of door wie deze wordt behandeld en alle overige personen die werken met de sporters;

c. “official” een persoon die eigenaar, aandeelhouder, leidinggevende of medewerker is van een entiteit die sportwedstrijden organiseert en bevordert, alsook scheidsrechters, juryleden en anderszins geaccrediteerde personen. Het begrip heeft ook betrekking op leidinggevend en medewerkers van de internationale sportorganisatie, of indien van toepassing, een andere bevoegde sportorganisatie die de wedstrijd erkent.

7. “voorkennis” informatie die betrekking heeft op een wedstrijd en waarover een persoon uit hoofde van zijn positie met betrekking tot een sport of wedstrijd beschikt, met uitzondering van informatie die reeds gepubliceerd of algemeen bekend is, eenvoudig toegankelijk is voor geïnteresseerde

leden van het publiek of bekendgemaakt wordt in overeenstemming met de regels en voorschriften die van toepassing zijn op de desbetreffende wedstrijd.

HOOFDSTUK II

PREVENTIE, SAMENWERKING EN ANDERE MAATREGELEN

Artikel 4

Nationale coördinatie

1. Elke partij coördineert het beleid en de maatregelen van alle publieke autoriteiten die betrokken zijn bij de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden.
2. Elke partij moedigt binnen haar rechtsgebied sportorganisaties, wedstrijdorganisatoren en exploitanten van sportweddenschappen aan samen te werken bij de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden en vertrouwt hun, indien van toepassing, de uitvoering van de relevante bepalingen van dit Verdrag toe.

Artikel 5

Risicobeoordeling en risicomanagement

1. Elke partij identificeert, analyseert en evalueert - indien van toepassing in samenwerking met sportorganisaties, wedstrijdorganisatoren en exploitanten van sportweddenschappen en andere relevante organisaties - de risico's die verband houden met de manipulatie van sportwedstrijden.
2. Elke partij moedigt sportorganisaties, exploitanten van sportweddenschappen, wedstrijdorganisatoren, en andere betrokken organisaties aan procedures en regels vast te stellen teneinde de manipulatie van sportwedstrijden te bestrijden en, indien van toepassing, neemt de daartoe benodigde wetgevende of andere maatregelen.

Artikel 6

Voorlichting en bewustwording

1. Elke partij moedigt bewustwording, voorlichting, training en onderzoek aan ter versterking van de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden.

Artikel 7

Sportorganisaties en wedstrijdorganisatoren

1. Elke partij moedigt sportorganisaties en wedstrijdorganisatoren aan regels aan te nemen en te implementeren ter bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden alsmede beginselen van goed bestuur, die onder meer betrekking hebben op:

- a. het voorkomen van belangenverstrengeling, onder meer door:
 - belanghebbenden bij wedstrijden te verbieden weddenschappen te sluiten ter zake van de wedstrijden waarbij zij betrokken zijn;
 - misbruik of verspreiden van voorkennis te verbieden;
 - b. nakoming door sportorganisaties en hun gelieerde leden van al hun contractuele en andere verplichtingen;
 - c. de eis dat belanghebbenden bij een wedstrijd onmiddellijk alle verdachte activiteiten, incidenten, prikkels of handelwijzen melden die kunnen worden aangemerkt als een inbreuk op de regels tegen de manipulatie van sportwedstrijden.
2. Elke partij moedigt sportorganisaties aan passende maatregelen te nemen en te implementeren teneinde te waarborgen dat:
- a. het verloop van sportwedstrijden waarbij het gevaar van manipulatie dreigt intensiever en effectief gemonitord wordt;
 - b. regelingen worden getroffen zodat verdachte activiteiten die verband houden met de manipulatie van sportwedstrijden onverwijld gemeld worden aan de relevante publieke autoriteiten of een nationaal platform;
 - c. er effectieve mechanismen ingesteld zijn die de bekendmaking van alle informatie betreffende mogelijke of feitelijke gevallen van manipulatie van sportwedstrijden mogelijk maken, met inbegrip van adequate bescherming van klokkenluiders;
 - d. de bewustwording onder belanghebbenden bij wedstrijden, met inbegrip van jonge sporters, van het risico van manipulatie van sportwedstrijden en pogingen die te bestrijden, wordt bevorderd via voorlichting, training en de verspreiding van informatie;
 - e. de desbetreffende officials voor een sportwedstrijd, met name juryleden en scheidsrechters, in een zo laat mogelijk stadium worden benoemd.
3. Elke partij moedigt haar sportorganisaties en via hen de internationale sportorganisaties aan specifieke, effectieve, proportionele en ontmoedigende disciplinaire sancties en maatregelen te hanteren bij overtredingen van hun interne regels tegen de manipulatie van sportwedstrijden, in het bijzonder de maatregelen bedoeld in het eerste lid van dit artikel, alsmede de wederzijdse erkenning en uitvoering van door andere sportorganisaties opgelegde sancties, in het bijzonder in andere landen, te waarborgen.
4. Door sportorganisaties vastgestelde tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid sluit geen strafrechtelijke, civiele of bestuursrechtelijke verantwoordelijkheid uit.

Artikel 8

Maatregelen ten aanzien van de financiering van sportorganisaties

1. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig kunnen zijn voor het waarborgen van voldoende transparantie omtrent de financiering van sportorganisaties die financieel ondersteund worden door die partij.
2. Elke partij overweegt de mogelijkheid sportorganisaties te helpen bij de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden, met inbegrip van de financiering van passende mechanismen.
3. Elke partij overweegt zo nodig financiële ondersteuning te onthouden, of sportorganisaties uit te nodigen financiële ondersteuning te onthouden, aan belanghebbenden bij wedstrijden aan wie sancties zijn opgelegd wegens de manipulatie van sportwedstrijden, zolang de sancties duren.
4. Indien van toepassing neemt elke partij stappen teneinde financiële of andere aan sport gerelateerde ondersteuning geheel of gedeeltelijk te onthouden aan sportorganisaties die de voorschriften voor de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden niet effectief toepassen.

Artikel 9

Maatregelen ten aanzien van de regelgevende autoriteit op het gebied van weddenschappen of andere verantwoordelijke autoriteiten

1. Elke partij wijst een of meer verantwoordelijke autoriteiten aan die binnen de rechtsorde van de partij belast wordt of worden met de implementatie van de regelgeving omtrent sportweddenschappen en met de toepassing van de relevante maatregelen ter bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden met betrekking tot sportweddenschappen, indien van toepassing met inbegrip van:
 - a. de tijdige uitwisseling van informatie met andere relevante autoriteiten of een nationaal platform voor illegale, ongebruikelijke of verdachte sportweddenschappen, alsmede overtredingen van de voorschriften bedoeld in of vastgesteld in overeenstemming met dit Verdrag;
 - b. de beperking van het aanbod aan sportweddenschappen na overleg met de nationale sportorganisaties en exploitanten van sportweddenschappen, waarbij met name sportwedstrijden worden uitgesloten:
 - die bedoeld zijn voor personen jonger dan 18; of
 - waarbij de organisatorische omstandigheden en/of sportieve belangen ontoereikend geregeld zijn;
 - c. het vooraf verstrekken van informatie over de soorten en onderwerpen van producten op het gebied van sportweddenschappen aan wedstrijdorganisatoren ter ondersteuning van hun pogingen tot het identificeren en beheersen van de risico's van de manipulatie van sport binnen hun competitie;
 - d. het systematisch gebruik bij sportweddenschappen van betaalmogelijkheden waarbij financiële stromen boven een bepaalde door elke partij vastgestelde drempel en in het bijzonder de afzenders, ontvangers en de bedragen kunnen worden gevolgd;
 - e. mechanismen in samenwerking met en tussen sportorganisaties en, indien van toepassing, exploitanten van sportweddenschappen teneinde te voorkomen dat belanghebbenden bij wedstrijden sportweddenschappen aangaan die in strijd zijn met de desbetreffende sportregels of het toepasselijke recht;

f. het schorsen van weddenschappen volgens het nationale recht op wedstrijden waarvoor een relevante waarschuwing is afgegeven.

2. Elke partij doet de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa de naam en het adres toekomen van de autoriteit of autoriteiten aangewezen uit hoofde van het eerste lid van dit artikel.

Artikel 10

Exploitanten van sportweddenschappen

1. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig kunnen zijn om belangenverstrengeling en misbruik van voorkennis door natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij het aanbieden van producten op het gebied van sportweddenschappen te voorkomen, in het bijzonder via het beperken van de mogelijkheid:

a. voor natuurlijke personen of rechtspersonen, die betrokken zijn bij het aanbieden van producten op het gebied van sportweddenschappen, om te wedden op hun eigen producten;

b. om misbruik te maken van de positie als sponsor of mede-eigenaar van een sportorganisatie teneinde manipulatie van een sportwedstrijd of misbruik van voorkennis mogelijk te maken;

c. voor belanghebbenden bij wedstrijden, om een aandeel te hebben in het vaststellen van de noteringen van weddenschappen voor wedstrijden waarbij zij betrokken zijn;

d. voor exploitanten van sportweddenschappen die wezenlijke invloed uitoefenen op wedstrijdorganisatoren of belanghebbenden bij wedstrijden, alsmede exploitanten van sportweddenschappen waarop wedstrijdorganisatoren of belanghebbenden bij wedstrijden wezenlijke invloed uitoefenen, om weddenschappen aan te bieden voor wedstrijden waarbij deze wedstrijdorganisatoren of belanghebbenden bij wedstrijden betrokken zijn.

2. Elke partij moedigt haar exploitanten van sportweddenschappen, en via hen de internationale organisaties van exploitanten van sportweddenschappen, aan onder hun eigenaren en medewerkers de bewustwording van de consequenties en de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden te bevorderen door middel van voorlichting, training en het verspreiden van informatie.

3. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig kunnen zijn om exploitanten van sportweddenschappen te verplichten onregelmatige of verdachte weddenschappen onverwijld te melden aan de regelgevende autoriteit op het gebied van weddenschappen, de overige verantwoordelijke autoriteit(en) of het nationale platform.

Artikel 11

De bestrijding van illegale sportweddenschappen

1. Ten behoeve van de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden onderzoekt elke partij de meest geschikte manieren om exploitanten van illegale sportweddenschappen aan te pakken en overweegt

zij het nemen van maatregelen in overeenstemming met het toepasselijke recht op het desbetreffende grondgebied, waaronder:

- a. het sluiten of direct en indirect beperken van de toegang tot exploitanten van illegale sportwedenschappen op afstand en het sluiten van exploitanten van landgebonden illegale sportwedenschappen onder de rechtsmacht van de partij;
- b. het blokkeren van de financiële stromen tussen consumenten en exploitanten van illegale sportwedenschappen;
- c. het verbieden van het adverteren voor exploitanten van illegale sportwedenschappen;
- d. het bevorderen van de bewustwording onder consumenten van de risico's van illegale sportwedenschappen.

HOOFDSTUK III

UITWISSELING VAN INFORMATIE

Artikel 12

Uitwisseling van informatie tussen de bevoegde publieke autoriteiten, sportorganisaties en exploitanten van sportwedenschappen

1. Onverminderd artikel 14 maakt elke partij op nationaal en internationaal niveau en in overeenstemming met haar nationale recht de uitwisseling van informatie mogelijk tussen de relevante publieke autoriteiten, sportorganisaties, wedstrijdorganisatoren, exploitanten van sportwedenschappen en nationale platforms. Elke partij verplicht zich in het bijzonder mechanismen in te stellen voor het delen van relevante informatie, met name het vooraf verstrekken van informatie aan de wedstrijdorganisatoren over de soorten en onderwerpen van producten op het gebied van wedenschappen, wanneer dergelijke informatie kan helpen bij de uitvoering van de risicoanalyses bedoeld in artikel 5 en bij het instellen of uitvoeren van onderzoek of procedures inzake de manipulatie van sportwedstrijden.
2. Op verzoek stelt de ontvanger van dergelijke informatie in overeenstemming met het nationale recht onverwijld de organisatie of de autoriteit die de informatie verstrekt in kennis van de follow-up naar aanleiding van de ontvangen informatie.
3. Elke partij onderzoekt mogelijkheden voor het ontwikkelen of verbeteren van de samenwerking en uitwisseling van informatie in het kader van de bestrijding van illegale sportwedenschappen zoals omschreven in artikel 11 van dit Verdrag.

Artikel 13

Nationaal platform

1. Elke partij wijst een nationaal platform aan voor de aanpak van de manipulatie van sportwedstrijden. In overeenstemming met het nationale recht zal het nationale platform onder meer:

- a. fungeren als centraal informatiepunt en informatie verzamelen en verspreiden onder de relevante organisaties en autoriteiten die relevant is voor de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden;
 - b. de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden coördineren;
 - c. informatie ontvangen, verzamelen en analyseren over onregelmatige en verdachte weddenschappen op sportwedstrijden die plaatsvinden op het grondgebied van de partij en waar nodig waarschuwingen doen uitgaan;
 - d. informatie over mogelijke overtredingen van de wetgeving of sportreglementen bedoeld in dit Verdrag toezenden aan de publieke autoriteiten of sportorganisaties en/of exploitanten van sportweddenschappen;
 - e. samenwerken met alle organisaties en relevante autoriteiten op nationaal en internationaal niveau, met inbegrip van de nationale platforms van andere staten.
2. Elke partij stelt de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa in kennis van de naam en de adressen van het nationale platform.

Artikel 14

Bescherming van persoonsgegevens

1. Elke partij neemt de wetgevende en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om te waarborgen dat alle maatregelen tegen de manipulatie van sportwedstrijden voldoen aan de desbetreffende nationale en internationale wetgeving en normen inzake de bescherming van persoonsgegevens, in het bijzonder wat betreft de uitwisseling van informatie waarop dit Verdrag betrekking heeft.
2. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn om te waarborgen dat de publieke autoriteiten en organisaties waarop dit Verdrag betrekking heeft de nodige maatregelen treffen teneinde te waarborgen dat bij het verzamelen, verwerken en uitwisselen van persoonsgegevens, ongeacht de aard van deze uitwisselingen, de beginselen van rechtmatigheid, adequaatheid, relevantie en accuraatheid evenals de veiligheid van de gegevens en rechten van de personen op wie de gegevens betrekking hebben naar behoren in acht worden genomen.
3. Elke partij bepaalt via haar wetgeving dat de publieke autoriteiten en organisaties waarop dit Verdrag betrekking heeft, verplicht zijn te waarborgen dat de uitwisseling van gegevens voor de toepassing van dit Verdrag niet verder reikt dan hetgeen minimaal nodig is ter verwezenlijking van de omschreven doelen van de uitwisseling.
4. Elke partij nodigt de diverse publieke autoriteiten en organisaties waarop dit Verdrag betrekking heeft uit de benodigde technische middelen te verschaffen teneinde de veiligheid, betrouwbaarheid en integriteit van de uitgewisselde gegevens te waarborgen evenals de beschikbaarheid en integriteit van de systemen voor de gegevensuitwisseling en de identificatie van de gebruikers ervan.

HOOFDSTUK IV

MATERIEEL STRAFRECHT EN SAMENWERKING TEN BEHOEVE VAN DE HANDHAVING

Artikel 15

Strafbare feiten die betrekking hebben op de manipulatie van sportwedstrijden

1. Elke partij ziet erop toe dat haar nationale wetgeving het mogelijk maakt de manipulatie van sportwedstrijden strafbaar te stellen indien daarbij gebruik wordt gemaakt van dwang, corruptie of frauduleuze praktijken zoals omschreven in haar nationale wetgeving.

Artikel 16

Witwassen van de opbrengsten van strafbare feiten die betrekking hebben op de manipulatie van sportwedstrijden

1. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig kunnen zijn om te waarborgen dat gedragingen bedoeld in artikel 9, eerste en tweede lid, van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en confiscatie van opbrengsten van misdrijven en de financiering van terrorisme (2005, CETS nr. 198), in artikel 6, eerste lid, van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (2000) of in artikel 23, eerste lid, van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie (2003), onder de daarin bedoelde voorwaarden strafbaar worden gesteld in haar nationale wetgeving, indien het gronddelict dat leidt tot opbrengsten behoort tot de feiten omschreven in de artikelen 15 en 17 van dit Verdrag en in elk geval van afpersing, corruptie en fraude.
2. Bij de beslissing welke strafbare feiten als in het eerste lid genoemde gronddelicten dienen te worden gekwalificeerd, kan elke partij bepalen hoe zij in overeenstemming met haar nationale recht deze strafbare feiten alsmede de aard van specifieke elementen daarvan die hen tot ernstige strafbare feiten maken omschrijft.
3. Elke partij overweegt de manipulatie van sportwedstrijden op te nemen in haar kader ter voorkoming van het witwassen van geld door van de exploitanten van sportweddenschappen te verlangen dat zij vereisten van due dilligence hanteren ten aanzien van klanten, registratie en rapportage.

Artikel 17

Deelneming en medeplichtigheid

1. Elke partij neemt de wetgevende en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om de opzettelijke deelneming en medeplichtigheid aan elk van de overeenkomstig artikel 15 van dit Verdrag omschreven feiten strafbaar te stellen volgens haar nationale wetgeving.

Artikel 18

Strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen

1. Elke partij neemt de wetgevende en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om zich ervan te vergewissen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag, wanneer deze te hunner voordele zijn gepleegd door een natuurlijke persoon, handelend ofwel individueel ofwel als lid van een orgaan van de rechtspersoon, die binnen die rechtspersoon een leidinggevende functie vervult die gebaseerd is op:

- a. een bevoegdheid de rechtspersoon te vertegenwoordigen;
- b. de bevoegdheid in naam van de rechtspersoon beslissingen te nemen;
- c. de bevoegdheid binnen de rechtspersoon controle uit te oefenen.

2. Met inachtneming van de rechtsbeginselen van de partij kan deze aansprakelijkheid van een rechtspersoon strafrechtelijk, civielrechtelijk of bestuursrechtelijk zijn.

3. Afgezien van de reeds in het eerste lid voorziene gevallen, neemt elke partij de maatregelen die nodig zijn om te waarborgen dat een rechtspersoon aansprakelijk kan worden gesteld, wanneer het gebrek aan toezicht of controle van de zijde van een natuurlijke persoon als bedoeld in het eerste lid het plegen van een strafbaar feit bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag ten voordele van genoemde rechtspersoon door een aan diens gezag onderworpen natuurlijke persoon mogelijk heeft gemaakt.

4. Deze aansprakelijkheid geldt onverminderd de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de natuurlijke personen die het strafbare feit hebben gepleegd.

HOOFDSTUK V

RECHTSMACHT, STRAFRECHTELIJKE PROCEDURE EN HANDHAVING

Artikel 19

Rechtsmacht

1. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig kunnen zijn om haar rechtsmacht te vestigen met betrekking tot de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag, indien een dergelijk strafbaar feit wordt gepleegd:

- a. op haar grondgebied; of
- b. aan boord van een schip dat onder haar vlag vaart; of
- c. aan boord van een overeenkomstig haar wetgeving ingeschreven luchtvaartuig; of
- d. door een van haar onderdanen of een persoon die gewoonlijk op haar grondgebied verblijft.

2. Elke staat of de Europese Unie kan, op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van zijn of haar akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat hij of zij zich het recht voorbehoudt de regels betreffende rechtsmacht vastgesteld in het eerste lid, onderdeel d, van dit artikel, niet toe te passen of slechts in specifieke gevallen of onder specifieke omstandigheden toe te passen.
3. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn om haar rechtsmacht te vestigen met betrekking tot de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag in gevallen waarin een vermoedelijke dader zich op haar grondgebied bevindt en zij die persoon op grond van zijn of haar nationaliteit niet kan uitleveren aan een andere partij.
4. Wanneer meer dan een partij rechtsmacht opeist met betrekking tot een vermoedelijk strafbaar feit bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag, raadplegen de betrokken partijen, wanneer dat passend is, elkaar teneinde te bepalen wier rechtsmacht het meest geëigend is ten behoeve van vervolging.
5. Onverminderd de algemene regels van internationaal recht, sluit dit Verdrag geen strafrechtelijke, civiele en bestuursrechtelijke rechtsmacht uit in strafzaken die een partij in overeenstemming met haar nationale recht uitoefent.

Artikel 20

Maatregelen teneinde elektronisch bewijsmateriaal veilig te stellen

1. Elke partij neemt wetgevende of andere maatregelen om elektronisch bewijs veilig te stellen, onder meer door het met spoed bewaren van opgeslagen computergegevens, met spoed bewaren en bekendmaken van verkeersgegevens, bevelen tot het overleggen van stukken, opsporen van en beslag leggen op opgeslagen computergegevens, real-time verzamelen van verkeersgegevens en het onderscheppen van inhoudelijke gegevens in overeenstemming met haar nationale recht tijdens het onderzoek naar de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag.

Artikel 21

Beschermende maatregelen

1. Elke partij overweegt het nemen van de wettelijke maatregelen die nodig kunnen zijn voor het verschaffen van effectieve bescherming aan:
 - a. personen die te goeder trouw en op redelijke gronden informatie verschaffen over strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag of anderszins medewerking verlenen aan de met de opsporing of vervolging belaste autoriteiten;
 - b. getuigen die verklaringen afleggen ter zake van deze strafbare feiten;
 - c. indien noodzakelijk, familieleden van de in de onderdelen a en b bedoelde personen.

HOOFDSTUK VI

SANCTIES EN MAATREGELEN

Artikel 22

Strafrechtelijke sancties tegen natuurlijke personen

1. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn om te waarborgen dat de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag gepleegd door natuurlijke personen worden bestraft met doeltreffende, proportionele en afschrikkende straffen, met inbegrip van financiële sancties, rekening houdend met de ernst van de feiten. Deze sancties omvatten straffen die vrijheidsbeneming met zich brengen en tot uitlevering kunnen leiden, zoals omschreven in het nationale recht.

Artikel 23

Sancties tegen rechtspersonen

1. Elke partij neemt de wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn om te waarborgen dat rechtspersonen die aansprakelijk worden gesteld overeenkomstig artikel 18 onderworpen worden aan doeltreffende, proportionele en afschrikkende straffen, met inbegrip van financiële sancties en eventueel andere maatregelen, zoals:

- a. een tijdelijk of permanent verbod op de uitoefening van commerciële activiteiten;
- b. plaatsing onder gerechtelijk toezicht;
- c. een gerechtelijke maatregel tot liquidatie.

Artikel 24

Bestuursrechtelijke sancties

1. Elke partij neemt waar nodig de wetgevende of andere maatregelen ter zake van volgens haar nationale recht strafbaar gestelde feiten zodat in overeenstemming met dit Verdrag vastgestelde overtredingen worden bestraft met doeltreffende, proportionele en afschrikkende straffen en maatregelen na procedures ingesteld door de bestuurlijke autoriteiten, indien de beslissing aanleiding kan zijn voor een procedure ten overstaan van een bevoegde rechter.

2. Elke partij dient erop toe te zien dat bestuursrechtelijke maatregelen worden toegepast. Dit kan worden gedaan door de regelgevende autoriteit op het gebied van weddenschappen of andere verantwoordelijke autoriteiten in overeenstemming met haar nationale recht.

Artikel 25

Inbeslagneming en verbeurdverklaring

1. Elke partij neemt in overeenstemming met haar nationale recht de wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn teneinde inbeslagneming en verbeurdverklaring toe te staan van:
 - a. de goederen, documenten en andere hulpmiddelen die zijn gebruikt of bestemd waren om te worden gebruikt bij het plegen van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag;
 - b. de opbrengsten van deze feiten, of goederen van een waarde die overeenkomt met de opbrengsten.

HOOFDSTUK VII

INTERNATIONALE SAMENWERKING IN JUSTITIËLE EN ANDERE AANGELEGENHEDEN

Artikel 26

Maatregelen met het oog op internationale samenwerking bij strafzaken

1. De partijen werken in de ruimst mogelijke mate met elkaar samen in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag en in overeenstemming met de relevante van toepassing zijnde internationale en regionale instrumenten en regelingen overeengekomen op basis van uniforme of wederkerige wetgeving en met hun nationale recht ten behoeve van de opsporing, vervolging en gerechtelijke procedures met betrekking tot de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag, met inbegrip van inbeslagneming en verbeurdverklaring.
2. De partijen werken in de ruimst mogelijke mate met elkaar samen in overeenstemming met de relevante van toepassing zijnde internationale, regionale en bilaterale verdragen inzake uitlevering en wederzijdse bijstand in strafzaken en in overeenstemming met hun nationale recht met betrekking tot de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag.
3. Wanneer, in gevallen van internationale samenwerking, dubbele strafbaarheid als vereiste wordt beschouwd, wordt geacht hieraan te zijn voldaan, ongeacht of het strafbare feit in de wetgeving van de aangezochte staat tot dezelfde categorie wordt gerekend of met dezelfde terminologie wordt aangeduid als in de verzoekende staat, indien de gedraging die ten grondslag ligt aan het strafbare feit waarvoor wederzijdse bijstand wordt gevraagd ingevolge het recht van beide partijen als strafbaar wordt aangemerkt.
4. Indien een partij die uitlevering of wederzijdse rechtshulp in strafzaken afhankelijk maakt van het bestaan van een verdrag, een verzoek tot uitlevering of rechtshulp in strafzaken ontvangt van een partij waarmee zij een dergelijk verdrag niet heeft gesloten, kan zij mits zij volledig voldoet aan haar verplichtingen uit hoofde van internationaal recht en overeenkomstig de voorwaarden voorzien in haar eigen nationale recht, dit Verdrag beschouwen als de juridische grondslag voor uitlevering of wederzijdse rechtshulp in strafzaken op grond van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 van dit Verdrag.

Artikel 27

Andere maatregelen tot internationale samenwerking ten behoeve van preventie

1. Elke partij streeft ernaar waar mogelijk de preventie en bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden te integreren in hulpprogramma's ten behoeve van derde staten.

Artikel 28

Internationale samenwerking met internationale sportorganisaties

1. Elke partij werkt in overeenstemming met haar nationale recht samen met internationale sportorganisaties bij de bestrijding van de manipulatie van sportwedstrijden.

HOOFDSTUK VIII

FOLLOW-UP

Artikel 29

Verstreking van informatie

1. Elke partij doet de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa alle relevante informatie in een van de officiële talen van de Raad van Europa toekomen over de wetgevende en andere maatregelen die zij heeft getroffen teneinde te voldoen aan de voorwaarden van dit Verdrag.

Artikel 30

Comité voor de follow-up van het Verdrag

1. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt hierbij het Comité voor de follow-up van het Verdrag ingesteld.
2. Elke partij kan in het Comité voor de follow-up van het Verdrag vertegenwoordigd worden door één of meer gedelegeerden, met inbegrip van vertegenwoordigers van de publieke autoriteiten verantwoordelijk voor sport, handhaving of regelgeving inzake weddenschappen. Elke partij heeft één stem.
3. De Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, alsmede andere relevante intergouvernementele comités van de Raad van Europa benoemen elk een vertegenwoordiger voor het Comité voor de follow-up van het Verdrag, teneinde bij te dragen aan een multidisciplinaire en multidisciplinaire aanpak. Zo nodig kan het Comité voor de follow-up van het Verdrag, met eenparigheid van stemmen elke staat die geen partij is bij het Verdrag, elke internationale organisatie of elk internationaal lichaam uitnodigen zich te laten vertegenwoordigen door een waarnemer bij zijn vergaderingen. Uit hoofde van dit lid benoemde vertegenwoordigers nemen zonder stemrecht deel aan de vergaderingen van het Comité voor de follow-up van het Verdrag.

4. Het Comité voor de follow-up van het Verdrag wordt bijeengeroepen door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa. Zijn eerste vergadering vindt plaats zodra dat redelijkerwijs mogelijk is, maar in elk geval binnen een jaar na de datum van inwerkingtreding van het Verdrag. Het komt vervolgens telkens bijeen op verzoek van ten minste een derde van de partijen of van de Secretaris-Generaal.
5. Met inachtneming van de bepalingen van dit Verdrag stelt het Comité voor de follow-up van het Verdrag zijn eigen reglement van orde op en neemt dat bij consensus aan.
6. Het Comité voor de follow-up van het Verdrag krijgt bij de uitvoering van zijn taken ondersteuning van het Secretariaat van de Raad van Europa.

Artikel 31

Taken van het Comité voor de follow-up van het Verdrag

1. Het Comité voor de follow-up van het Verdrag is verantwoordelijk voor de follow-up van de implementatie van dit Verdrag.
2. Het Comité voor de follow-up van het Verdrag neemt de lijst van sportorganisaties bedoeld in artikel 3, tweede lid, aan en wijzigt deze, en waarborgt dat deze op passende wijze wordt gepubliceerd.
3. Het Comité voor de follow-up van het Verdrag kan in het bijzonder:
 - a. aanbevelingen doen aan de partijen ter zake van te nemen maatregelen voor de toepassing van dit Verdrag, in het bijzonder met betrekking tot internationale samenwerking;
 - b. indien van toepassing aanbevelingen doen aan de partijen na de publicatie van toelichtende documentatie en na voorafgaand overleg met vertegenwoordigers van sportorganisaties en exploitanten van sportwedenschappen, met name ter zake van:
 - de criteria waaraan sportorganisaties en exploitanten van sportwedenschappen dienen te voldoen teneinde te profiteren van de uitwisseling van informatie bedoeld in artikel 12, eerste lid, van dit Verdrag;
 - andere mogelijkheden ter verbetering van de operationele samenwerking tussen de relevante publieke autoriteiten, sportorganisaties en exploitanten van wedenschappen genoemd in dit Verdrag;
 - c. de relevante internationale organisaties en het publiek op de hoogte houden van de activiteiten ontplooid in het kader van dit Verdrag;
 - d. opstellen van een advies aan het Comité van Ministers inzake het verzoek van een staat die geen lid is van de Raad van Europa te worden uitgenodigd door het Comité van Ministers tot ondertekening van het Verdrag ingevolge artikel 32, tweede lid.
4. Voor het vervullen van zijn functies kan het Comité voor de follow-up van het Verdrag eigener beweging vergaderingen met deskundigen organiseren.

5. Het Comité voor de follow-up van het Verdrag kan na voorafgaande instemming van de betrokken partijen bezoeken aan de partijen organiseren.

HOOFDSTUK IX

SLOTBEPALINGEN

Artikel 32

Ondertekening en inwerkingtreding

1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa, de andere staten die partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag, de Europese Unie en de niet-lidstaten die hebben deelgenomen aan de opstelling ervan of de status van waarnemer hebben bij de Raad van Europa.
2. Dit Verdrag staat op uitnodiging van het Comité van Ministers voorts open voor ondertekening door andere niet-lidstaten van de Raad van Europa. Het besluit tot uitnodiging van een niet-lidstaat tot ondertekening van het Verdrag wordt na overleg met het Comité voor de follow-up van het Verdrag, zodra dat is ingesteld, genomen met de meerderheid als voorzien in artikel 20, onderdeel d, van het Statuut van de Raad van Europa en met algemene stemmen van de vertegenwoordigers van de verdragsluitende staten die recht hebben op een zetel in het Comité van Ministers.
3. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.
4. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop vijf ondertekenaars, waaronder ten minste drie lidstaten van de Raad van Europa, overeenkomstig de bepalingen van het eerste, tweede en derde lid hun instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht.
5. Ten aanzien van elke ondertekenende staat of de Europese Unie die later zijn of haar instemming door dit Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking brengt, treedt het in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop deze zijn of die haar instemming tot uitdrukking heeft gebracht door het Verdrag te worden gebonden in overeenstemming met de bepalingen van het eerste, tweede en derde lid.
6. Een verdragsluitende partij die geen lid is van de Raad van Europa draagt bij aan de financiering van het Comité voor de follow-up van het Verdrag op een wijze vast te stellen door het Comité van Ministers na overleg met die partij.

Artikel 33

Gevolgen van het Verdrag en de verhouding tot andere internationale instrumenten

1. Dit Verdrag laat onverlet de rechten en verplichtingen van de partijen die voortvloeien uit internationale multilaterale verdragen inzake specifieke aangelegenheden. Dit Verdrag leidt niet tot verandering van hun rechten en verplichtingen die voortvloeien uit andere, eerder gesloten verdragen ter zake van de bestrijding van doping en verenigbaar zijn met het onderwerp en het doel van dit Verdrag.

2. Dit Verdrag vult in voorkomende gevallen in het bijzonder de van toepassing zijnde multilaterale of bilaterale verdragen tussen de partijen aan, met inbegrip van de bepalingen van:

- a. het Europees Verdrag betreffende uitlevering (1957, ETS nr. 24);
- b. het Europees Verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken (1959, ETS nr. 30);
- c. de Overeenkomst inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven (1990, ETS nr. 141);
- d. het Verdrag van de Raad van Europa inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en confiscatie van opbrengsten van misdrijven en de financiering van terrorisme (2005, CETS nr. 198).

3. De partijen bij het Verdrag kunnen met elkaar bilaterale of multilaterale verdragen sluiten inzake de aangelegenheden die in dit Verdrag worden geregeld teneinde de bepalingen ervan aan te vullen of aan te scherpen of de toepassing van de erin vervatte beginselen te faciliteren.

4. Indien twee of meer partijen reeds een verdrag hebben gesloten met betrekking tot de in dit Verdrag geregelde aangelegenheden of anderszins hun betrekkingen ter zake van deze aangelegenheden hebben geregeld, zijn zij eveneens gerechtigd dat verdrag toe te passen of die betrekkingen dienovereenkomstig te regelen. Wanneer partijen evenwel hun betrekkingen ten aanzien van de in dit Verdrag geregelde aangelegenheden vaststellen op een andere dan de hier voorziene wijze, doen zij dit op een wijze die niet onverenigbaar is met de doelen en beginselen van het Verdrag.

5. Niets in dit Verdrag tast de overige rechten, beperkingen, verplichtingen en verantwoordelijkheden van de partijen aan.

Artikel 34

Voorwaarden en waarborgen

1. Elke partij ziet erop toe dat op het vaststellen, implementeren en toepassen van de bevoegdheden en procedures voorzien in de hoofdstukken II tot en met VII de voorwaarden en waarborgen voorzien in haar nationale recht van toepassing zijn, die moeten voorzien in de adequate bescherming van de rechten en vrijheden van de mens, met inbegrip van de rechten die voortvloeien uit de verplichtingen die zij heeft aanvaard uit hoofde van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, het Internationaal Verdrag van de Verenigde Naties inzake burgerrechten en politieke rechten van 1966 en andere van toepassing zijnde internationale instrumenten op het gebied van mensenrechten en die het beginsel van proportionaliteit integreren in haar nationale recht.

2. Deze voorwaarden en waarborgen dienen, naargelang van toepassing gelet op de aard van de desbetreffende procedure of bevoegdheid, onder meer te voorzien in gerechtelijk of ander onafhankelijk toezicht, gronden die de toepassing rechtvaardigen alsmede beperking van de reikwijdte en de duur van een dergelijke bevoegdheid of procedure.

3. Voor zover zulks verenigbaar is met het openbaar belang, in het bijzonder met een behoorlijke rechtsbedeling, neemt elke partij de gevolgen van de bevoegdheden en procedures in deze hoofdstukken voor de rechten, verantwoordelijkheden en gerechtvaardigde belangen van derden in overweging.

Artikel 35

Territoriale toepassing

1 Elke staat of de Europese Unie kan, op het tijdstip van de ondertekening of bij de nederlegging van zijn of haar akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring het grondgebied of de grondgebieden waarop dit Verdrag van toepassing is nader aanduiden.

2 Elke partij kan op een later tijdstip door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot elk ander grondgebied dat in de verklaring wordt genoemd en voor de internationale betrekkingen waarvan zij verantwoordelijk is of ten aanzien waarvan zij bevoegd is verbintenissen aan te gaan. Ten aanzien van een dergelijk grondgebied treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de verklaring door de Secretaris-Generaal.

3 Elke krachtens de twee voorgaande leden gedane verklaring kan, met betrekking tot elk in die verklaring genoemd grondgebied, worden ingetrokken door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 36

Federale clausule

1 Een federale staat kan zich het recht voorbehouden verplichtingen ingevolge de hoofdstukken II, IV, V en VI van dit Verdrag te aanvaarden conform zijn fundamentele beginselen die van toepassing zijn op de relatie tussen zijn centrale overheid en constituerende staten of andere soortgelijke territoriale entiteiten, mits hij in staat blijft tot samenwerking ingevolge de hoofdstukken III en VII.

2 Bij het maken van een voorbehoud uit hoofde van het eerste lid, kan een federale staat de voorwaarden van dit voorbehoud niet aanwenden om zijn verplichtingen uit te sluiten of aanmerkelijk te beperken ten behoeve van de maatregelen vervat in de hoofdstukken III en VII. In het algemeen dient de federale staat te voorzien in ruime en effectieve handhavingscapaciteiten ten behoeve van deze maatregelen.

3 Ten aanzien van de bepalingen van dit Verdrag, waarvan de toepassing onder de rechtsmacht valt van de afzonderlijke constituerende staten of andere soortgelijke territoriale entiteiten die door het constitutionele stelsel van de federatie niet verplicht zijn wetgevende maatregelen te treffen, stelt de federale regering de bevoegde autoriteiten van deze staten in kennis van genoemde bepalingen, tezamen met haar aanbeveling de passende maatregelen te nemen teneinde er gevolg aan te geven.

Artikel 37

Voorbehouden

1. Door middel van een schriftelijke kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa kan een staat of de Europese Unie op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van zijn of haar akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring verklaren dat hij of zij gebruikmaakt van de voorbehouden voorzien in artikel 19, tweede lid, en artikel 36, eerste lid. Andere voorbehouden zijn niet toegestaan.
2. Elke partij die een voorbehoud heeft gemaakt krachtens het eerste lid, kan dat geheel of gedeeltelijk intrekken door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de datum van ontvangst van deze kennisgeving door de Secretaris-Generaal. Indien in de kennisgeving wordt vermeld dat de intrekking van een voorbehoud van kracht moet worden op een daarin nader aangeduide datum, en deze datum later valt dan de datum waarop de kennisgeving door de Secretaris-Generaal wordt ontvangen, wordt de intrekking op die latere datum van kracht.
3. Een partij die een voorbehoud heeft gemaakt, trekt dit voorbehoud geheel of ten dele in zodra de omstandigheden dit toelaten.
4. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa kan met regelmatige tussenpozen bij de partijen die een of meerdere voorbehouden hebben gemaakt, informeren naar de mogelijke intrekking daarvan.

Artikel 38

Wijzigingen

1. Wijzigingen van artikelen van dit Verdrag kunnen worden voorgesteld door een partij, het Comité voor de follow-up van dit Verdrag of het Comité van Ministers van de Raad van Europa.
2. Elk voorstel tot wijziging wordt medegedeeld aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa en door hem of haar ten minste twee maanden voor de vergadering waarop het zal worden behandeld toegezonden aan de partijen, de lidstaten van de Raad van Europa, niet-lidstaten die hebben deelgenomen aan de opstelling van dit Verdrag of de status van waarnemer genieten bij de Raad van Europa, de Europese Unie, elke staat die is uitgenodigd dit Verdrag te ondertekenen en het Comité voor de follow-up van dit Verdrag. Het Comité voor de follow-up van dit Verdrag doet het Comité van Ministers zijn standpunt omtrent de voorgestelde wijziging toekomen.
3. Het Comité van Ministers bestudeert de voorgestelde wijziging en het door het Comité voor de follow-up van dit Verdrag ingediende standpunt en kan de wijziging bij de in artikel 20, onderdeel d, van het Statuut van de Raad van Europa voorziene meerderheid aannemen.
4. De tekst van elke wijziging aangenomen door het Comité van Ministers overeenkomstig het derde lid van dit artikel, wordt toegezonden aan de partijen voor aanvaarding.
5. Elke overeenkomstig het derde lid van dit artikel aangenomen wijziging treedt in werking op de eerste dag van de maand na het verstrijken van een tijdvak van een maand na de datum waarop alle

partijen de Secretaris-Generaal hebben medegedeeld dat zij haar hebben aanvaard nadat aan hun respectieve interne procedures is voldaan.

6. Indien een wijziging is aangenomen door het Comité van Ministers, maar nog niet in werking is getreden in overeenstemming met het vijfde lid, mag een staat of de Europese Unie niet verklaren zich door het Verdrag gebonden te achten zonder tegelijkertijd de wijziging te aanvaarden.

Artikel 39

Beslechting van geschillen

1. Het Comité voor de follow-up van dit Verdrag wordt in nauwe samenwerking met de relevante intergouvernementele comités van de Raad van Europa op de hoogte gehouden van eventuele moeilijkheden met betrekking tot de uitlegging en toepassing van dit Verdrag.
2. Ingeval tussen partijen een geschil ontstaat met betrekking tot de uitlegging of toepassing van dit Verdrag trachten zij tot een regeling van het geschil te komen door middel van onderhandeling, verzoening of arbitrage of enig ander vreedzaam middel van hun keuze.
3. Het Comité van Ministers van de Raad van Europa kan procedures voor de regeling van geschillen vaststellen die partijen bij een geschil met wederzijds goedvinden kunnen gebruiken.

Artikel 40

Opzegging

1. Elke partij kan dit Verdrag te allen tijde opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.
2. Deze opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 41

Kennisgeving

1. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt de partijen, de lidstaten van de Raad van Europa, de overige staten die partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag, de niet-lidstaten die hebben deelgenomen aan de opstelling van dit Verdrag of de status van waarnemer genieten bij de Raad van Europa, de Europese Unie en elke staat die is uitgenodigd dit Verdrag te ondertekenen in overeenstemming met de bepalingen van artikel 32 in kennis van:
 - a. elke ondertekening;
 - b. de nederlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring;
 - c. elke datum van inwerkingtreding van dit Verdrag overeenkomstig artikel 32;

- d. elk voorbehoud en elke intrekking van voorbehouden gemaakt ingevolge artikel 37;
- e. elke verklaring afgelegd in overeenstemming met de artikelen 9 en 13;
- f. elke andere akte, kennisgeving of mededeling met betrekking tot dit Verdrag.

TEN BLIJKE waarvan de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Magglingen/Macolin, op 18 september 2014, in de Engelse en de Franse taal, waarbij beide teksten gelijkelijk authentiek zijn, in een enkel exemplaar dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet een gewaarmerkt afschrift toekomen aan elke lidstaat van de Raad van Europa, aan de staten die geen lid zijn van de Raad die hebben deelgenomen aan de opstelling van dit Verdrag of de status van waarnemer hebben bij de Raad van Europa, aan de Europese Unie en aan elke staat die is uitgenodigd tot dit Verdrag toe te treden.